

УДК 811.161.2'373.45

Олексюк А. – ст. гр. МНс-31, Мостова К. – ст. гр. МН-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КУЛЬТУРА ВИКОРИСТАННЯ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Науковий керівник: к.ф.н., доцент Савчин Т.О.

Oleksiuk A., Mostova K.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

CULTURE OF USING WORDS OF FOREIGN ORIGIN

Supervisor: Ph.D., Associate Professor Savchin T.O.

Ключові слова: запозичення, термінологія, неологізм, варваризм, екзотизм, лексика.

Keywords: borrowing, terminology, neologism, barbarism, exoticism, vocabulary.

Проблема культури використання слів іншомовного походження є досить актуальною, оскільки швидкий розвиток науки і технологій призводить до появи неологізмів.

Мова відображає довколишній і внутрішній світ людини. Вона складає дійсність і сприяє нагромадженню знань та ідей. Лексика мови встановлюється під час її історичного розвитку, а отже наша мова тісно пов'язана з історією української народності.

Сучасна українська лексика неоднорідна, приблизно 90% складають успадковані слова з індоєвропейської мови, які виникли за спільнослов'янського періоду. Слова запозичені в інших мов складають приблизно 10-15% кількості слів української мови.

Великий внесок у дослідження проблематики культури мовлення внесли такі відомі вчені, як І. Кочан, Т. Панько, С. Семчинський, Г. Мацюк, та інші.

Слова іншомовного походження поділяються на інтернаціоналізми, варваризми та екзотизми. В залежності від того, з якої мови були запозичені слова, такі одиниці називаються англізмами або англіцизмами, романізмами, богемізмами, латинізмами, полонізмами...

Запозичення слів іншомовного походження впливає неоднозначно на розвиток української мови. Так відбувається збагачення нашої мови, але у той самий час витісняються власні елементи, які є такими самими за значенням.

Фінансова та юридична термінологія відноситься до інтернаціоналізмів. Проте, при використанні офіційно-ділового стилю є велика кількість слів вузького застосування, які використовуються лише спеціалістам.

Використання такої значної кількості слів іншомовного походження у документах можна пояснити прагненням до точності та однозначності викладу

До переваг іншомовних термінів можна віднести значну ізольованість від системи української мови, а також неконтактність та відсутність можливих додаткових інтерпретацій.

Також велика кількість інтернаціональної термінології є у дипломатичних документах. Це явище пов'язане з призначенням таких документів, для перекладу інших країн.

Застосування іншомовних висловів у національній мові певним чином залежить від окремих національних традицій. Це призводить до того, що в дипломатичних підстилях офіційно-ділових стилів на позначення окремих понять дипломатії зазвичай використовують запозичення, не дивлячись на наявність національних рівнозначних слів.

Характерними для української мови є також екзотизми, вони відображають назви предметів та явищ дійсності, відмінних від українських. Екзотизми не слід плутати з варваризмами – словами, які не входять до української мови, однак деколи вживаються в ній.

Також останнім часом спостерігається тенденція вилучити із словникового запасу української мови певні слова, зокрема англіцизми, які є органічним складником мови. Свідоме не допускання запозичень у мову й позбування їх називається пуризмом.

Слова і звороти англійського походження почали частіше поповнювати наш лексикон, ніж російського походження. Причинами цього є комп'ютеризація, прагнення до переходу на міжнародні стандарти з ділового партнерства.

Вплив одних мов на інші визначаються мовними й позамовними чинниками. Також, глобалізація економіки, яка проявилася у посиленні позицій транснаціональних корпорацій (перш за все, американських), призвела до посилення статусу англійської мови. Тому, для різних епох характерними є певні групи запозичень.

Потрібно дотримуватись певних норм, застосовуючи слова іншомовного походження в офіційних документах. Іншомовні слова повинні бути вмотивованими. Не рекомендовано в текстах одних документів застосовувати на позначення однакових понять і запозичених, і власних українських слів. Недоречними також є повторювання значень запозичених слів незапозиченими поясненнями.

Однаково українській мові несуть шкоду і бездумне викорінювання будь-яких іншомовних слів, і надмірне засилля іншомовної лексики, пересичення нею писемних та усних текстів.

Одним із засобів для збагачення української мови, може бути лексика іншомовного походження, у тих випадках, коли вона використовується без зловживань і перекручувань.

Наразі українська термінологія потрапляє під англомовний вплив певним чином вписуючись у світові інтеграційні процеси.

При використанні запозичень, ми руйнуємо власну лексику, виправдовуючись інтеграційним характером цих слів. На превеликий жаль, ми втрачаємо через такі підходи набагато більше, ніж набуваємо.

Література

1. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник /С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Алерта, 2011. – 694 с.
2. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства: підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2006. – С. 336.
3. Ющук І. П. Українська мова / Лексичні запозичення // Підручник. – К.: Либідь, 2004. – С. 639
4. Паламар Л. М., Кацавець Г. М. Мова ділових паперів: Практ. Посібник. – К.: Либідь, 1996. – С. 208.
5. Архипенко Л. М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: Етапи і ступені адаптації : (На матеріалі англіцизмів у пресі кінця ХХ – початку ХХІ ст.) : Автореф. дис ... канд. філол. наук / Л. М. Архипенко. – Харків : Б. в., 2008. – С. 172.